

नीति तथा कार्यक्रम

बजेट तथा स्रोत परिचालन तथा स्रोतहरूको पहिचान सम्बन्धी नीति:

१. गाउँपालिका क्षेत्रमा करको दायरालाई फराकिलो पार्न यस क्षेत्रमा पाईने सम्पूर्ण स्रोत साधनलाई करको दायरामा ल्याईनेछ।
२. यस वर्ष कर तिर्ने बानीको विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू ल्याईनेछ।
३. गाउँपालिकालाई प्राप्त सिमित स्रोतसाधनहरूको सीमालाई फराकिलो बनाउन बढी भन्दा बढी संघिय सरकार तथा प्रदेश सरकार समक्ष योजनाहरूको माग गरिनेछ।
४. गाउँपालिकाबाट संचालन हुने विभिन्न योजनाहरूलाई लागत साझेदारीमा निर्माण तथा कार्यान्वयन गरिनेछ।
५. बजेट तथा स्रोतहरूको परिचालन गर्दा कम लागतको कम खर्चिलो नतिजामुखी परिणाम ल्याउने योजना तथा कार्यक्रमहरू परिचालन गरिनेछ।

कृषि विकास सम्बन्धी नीति:

१. निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई निर्यातमुखि बनाई जनाताको जीवनस्तर उकास्न विशेष नीति अवलम्बन गरिनेछ।
२. प्रत्येक वडामा कम्तिमा १/१ वटा प्रयोगात्मक कृषक पाठशाला संचालन गरि व्यावसाहिक ज्ञान र शिपको हस्तान्तरण गर्दै कृषकलाई व्यावसाहिक बन्न प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
३. सुन्तला, कागती, किवी जस्ता फलफुलहरूको व्यवसाहिक खेति गर्नको लागि कृषकहरूलाई उन्नत खालको बिउ र बिरुवाहरू बितरण गरिनेछ।
४. अखवरे खेतिलाई विशेष प्रवर्द्धन गरी अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिई बजार व्यावस्थापन गर्न विशेष जोड दिईनेछ।
५. व्यावसाहिक तरकारी खेति प्रवर्द्धन गर्ने उन्नित जातका तरकारीका बिउहरू गरिब तथा पिछडिएका वर्गका किशानहरू समक्ष पुर्याउन विशेष नीति ल्याईनेछ।
६. व्यावसाहिक मौरिपालन व्यावसायलाई प्रवर्द्धन गर्न मौरिपालन सम्बन्धी आधारभुत तालिम तथा घर निर्माणमा आवस्यक सहयोग गरिनेछ।

७. जैविक मल तथा बिषादी उत्पादन गर्न तालिम प्रदान गरिनेछ।
८. भकारी सुधारलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि आवश्यक अनुदानको व्यावस्था गरिनेछ।
९. विभिन्न विद्यालयहरूमा गरेर सिक्नको लागि विद्यालय कृषि पाठशालाको व्यवस्था गरिनेछ।
१०. टिशूकल्चर प्रविधिबाट आलु खेति गर्ने प्रविधिलाई बढि भन्दा बढि कृषक समक्ष पुर्याईनेछ।
११. कृषिमा आधुनिकिकरण गर्न आवश्यक प्राविधिकको व्यावस्था गरि जनताको घर दैलोमा सेवाको प्रत्याभूति दिलाईनेछ।
१२. अलैचीमा लाग्ने रोग, अलैची बगान व्यावस्थापन सम्बन्धि आवश्यक कार्य अलैची बगानमै गएर कृषकसंग तालिम, अन्तर्क्रिया गरिनेछ।
१३. चिया तथा कफि खेतिको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।

पशुपंक्षी विकास सम्बन्धी नीति:

१. कृतिम गर्भाधान प्रविधि मार्फत जनताको गोठमा कम शुल्कमा उन्नत जातका पशु पुर्याउन, कृषकलाई कृतिम गर्भाधान प्रति विश्वस्त तुल्याउन टोल टोलमा कृषक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम राखिनेछ।
२. व्यावसाहिक पंक्षी पालनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
३. उन्नत घाँसको बिरुवा उत्पादन तथा तालिमको व्यवस्था गरि पोषिलो आहाराको प्रवर्द्धन गरिनेछ।
४. मासु उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन व्यावसाहिक बंगुर पालन, बाखा पालनलाई जोड दिईनेछ।
५. पशुपंक्षीमा लाग्ने रोगको रोगथाम तथा नियन्त्रणको लागि खोप तथा अन्य आवश्यक औषधीको व्यवस्था गरिनेछ।
६. व्यावसाहिक दुग्ध उत्पादनलाई जोड दिदै आगामी बर्षमा चिस्यान केन्द्र स्थापना गर्न विशेष पहल गरिनेछ।
७. प्रत्येक वडामा १/१ जना प्राविधिक राख्न व्यवस्थाको आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ।

नागरिकको आय आर्जन सम्बन्धी:

१. बेरोजगार युवा तथा महिलाहरूलाई घरेलु उद्योग स्थापना गर्न विभिन्न किसिमका तालिम दिई जीवनस्तरमा सुधार ल्याईनेछ।
२. स्वरोजगार कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरि स्थानीय उद्यमशिलतालाई जोड दिने कार्यक्रमहरूलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखिनेछ।
३. स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग हुने घरेलु उद्योगहरूलाई विशेष प्राथमिकता प्रदान गरि विकास गरिनेछ।
४. भौतिक निर्माणको आयोजनाहरूमा बढि भन्दा बढि जनशक्तिको प्रयोग गरि रोजगारीको अवसर सिर्जना गरिनेछ।

शिक्षा सम्बन्धी नीति:

१. शिक्षा नियमावली बमोजिम योग्य, बरिष्ठ शिक्षकलाई नेतृत्व सुम्पेर विद्यालय प्रशासन र व्यवस्थापनलाई चुस्तदुरुस्त बनाईनेछ।
२. यस गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण बाल विकास केन्द्रलाई न्युनतम पुर्वाधार सहित नमूना बालविकास केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ।
३. यस वर्ष सवै आधारभुत विद्यालय कक्षा ८ सम्म चलेका आधारभुत विद्यालयहरूमा ईन्टर्नेटको पहुँच पुर्याईनेछ।
४. यस आर्थिक वर्षमा अधिकतम विद्यालयहरूमा घेराबाराको व्यवस्थापन गरिनेछ।
५. यस वर्ष सवै विद्यालयहरूको स्थलगत अध्ययन गरि भौतिक सुविधा, न्युनतम पुर्वाधारको विवरण संकलन गरि गाउँपालिकाको विद्यालयको स्तरिय मापदण्डको विकास गरिनेछ।
६. यहि आर्थिक वर्षमा न्युनतम भौतिक पुर्वाधारहरू पुरा गर्न शिक्षासंग सम्बन्धित विभिन्न निकायहरूसंग आवश्यक पहल गरिनेछ।
७. विद्यालय बाहिर रहेका अति विपन्न गरिव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई आवासिय सुविधाको व्यवस्था गरि शिक्षालाई सवैको पहुँचमा पुर्याईनेछ।
८. विद्यार्थी मैत्री कक्षाकोठाको निर्माण गर्न तथा शैक्षिक सामग्री सहित शिक्षण सिकाई गर्न स्थानीय स्तरमा तयार गर्न नसकिने तर शिक्षण क्रियाकलापमा अपरिहार्य शैक्षिक सामग्रीहरूको आवश्यक व्यवस्था गरि विद्यालयहरूलाई हस्तान्तरण गरिनेछ।

९. विद्यालय प्रति अविभावकको उत्तरदायित्व बढाउन गाउँपालिका, शिक्षक, विद्यार्थी अविभावक बिच चौमाशिक रूपमा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१०. शिक्षा दिवसको दिन विद्यालयमा उत्कृष्ट योगदान गरेका विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, अविभावक, विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कृत गरिनेछ।
११. विद्यार्थीहरूको अन्तर्निहित क्षमताको प्रस्फुटन गर्न गाउँपालिका स्तरिय अतिरिक्त क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या सम्बन्धी नीति:

१. यस गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थामा आवश्यक न्युनतम पदपूर्तीको लागि माथिल्लो निकायमा पहल गरिनेछ।
२. यस आर्थिक वर्ष भित्र सबै स्वास्थ्य चौकीहरूमा बर्थिङ सेन्टर संचालन गरिनेछ।
३. स्वास्थ्य चौकीहरूमा आवश्यक न्युनतम भौतिक सुविधा र आवश्यक उपकरणहरू उपलब्ध गराईनेछ।
४. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र ढुङ्गासाँघुलाई यसै वर्ष देखि १५ शैयाको अस्पतालको रूपमा संचालन गरिनेछ।
५. यस गाउँपालिकामा रहेका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता तथा स्वास्थ्य कर्मीहरूलाई आवश्यक परिचालन गरि सम्पूर्ण जनतामा स्वास्थ्य जनचेतना मुलक कार्यक्रम गरि सबै जनतामा स्वास्थ्य पहुंच पुर्याईनेछ।
६. यस गाउँपालिकालाई पुर्ण सरसफाई तथा पुर्ण खोपयुक्त गाउँपालिका बनाईनेछ।
७. यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सबै स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्तिको पुर्ण अनुगमन गरि दरवन्दीमा रहेका कर्मचारीलाई अन्यत्र काजमा राखीने नीतिलाई निरुत्साहित गरिनेछ।
८. यसै वर्षभित्र फाकुम्बा स्वास्थ्य चौकीमा ल्याव सेवा सुचारु गरिनेछ।
९. स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानि गर्न चाहने निज क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गरिनेछ।
१०. विभिन्न स्वास्थ्य चौकीहरूको भवन निर्माणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।

खेलकुद संग सम्बन्धित नीति:

१. यस गाउँपालिकामा एक रंगशाला स्थापना गर्न संघीय सरकार संग पहल गरिनेछ ।
२. आधारभुत विद्यालयबाट राम्रो खेल्ने खेलाडीहरुलाई आवासिय सुविधा सहित प्रशिक्षणको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. राम्रा खेलाडी उत्पादन गर्न विभिन्न खेलकुद कार्यक्रम तथा प्रशिक्षण शिविर संचालन गरिनेछ ।
४. विद्यालय स्तरीय सप्ताहव्यापी अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ ।
५. खेल क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्न यस गाउँपालिका रहेका राम्रो खेलाडीलाई राष्ट्रिय खेल संस्था संग आवद्ध गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
६. प्रत्येक वडामा कम्तिमा एक वटा फुटबल खेलमैदानको निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

विज्ञान तथा प्रविधी सम्बन्धी नीति:

१. गाउँपालिकाको बैभसाईड तथा फेसबुक पेजबाट सम्पूर्ण सूचनाहरुको सम्प्रेषण गरि सूचनाको हकको प्रत्याभुती दिलाईनेछ ।
२. गाउँपालिका तथा प्रत्येक वडाको वस्तुगत बिबरण प्रोफाईल तयार गरि पुस्तक प्रकाशन गरिनेछ ।
३. गाउँपालिका भित्रका करका प्रणाली चुशत दुरुशत र पारदर्शी बनाउन ईन्टरनेटमा आधारित सफ्टवेर प्रयोग गरिनेछ ।
४. विकास निर्माण तथा अन्य बिबिध गाउँपालिकाको गतिविधीहरुलाई रेडियो मार्फत प्रसार प्रचार एवं जानकारी दिईनेछ ।
५. अभिलेख व्यवस्थापनमा अविनतम सूचना प्रविधीको प्रयोग गरिनेछ ।
६. आउँदो बर्ष देखि प्रत्येक वडामा डिजिटल नागरिक वडापत्रको संचालन गरिनेछ ।
७. कार्यालयका सम्पूर्ण चिठी पत्रहरु तथा संचारका कार्यहरु विद्युतीय ईन्टरनेटको माध्येबाट छिटो र छरितोसंग कार्यसम्पादन गरिनेछ ।
८. हस्तलिखित कागज पत्रहरुलाई क्रमिक रुपमा हटाउन र हार्डकपी कागजपत्र लाई मात्र मान्यता दिईने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

लैंगिक समानता र समावेशीकरण सम्बन्धी नीति:

१. सामाजिक समावेशिताको नीतिलाई आत्मसाथ गर्दै लक्षित क्षेत्रमा वडास्तर बाटै कार्यक्रम बनाउन देहाय बमोजिम कुल पुँजिगत बजेटबाट न्युनतम अनिवार्य विनयोजन गर्ने नीति लिईएको छ।

वडा तर्फबाट न्युनतम अनिवार्य विनयोजन देहायअनुसार हुनेछ:-

क्र.स.	विवरण	प्रतिशत
१	महिला	५
२	बालवालिका	५
३	आदिवासी जनजाती/दलित/अपाङ्ग/ज्येष्ठ नागरिक	७.५

२. महिलाहरूलाई बढी भन्दा बढी शिपमुलक कार्यक्रमहरू वडास्तरबाटै संचालन गरिनेछ।
३. यस गाउँपालिका भित्रका अतिविपन्न तर काम गर्न सक्षम महिलाहरूलाई सहकारीको माध्यमबाट रोजगारी प्रदान गरिनेछ।
४. यस गाउँपालिकाहरूलाई घर घरमा शिपमुलक घरेलु उद्योगहरू संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ। र उत्पादित वस्तुहरूलाई बजारको व्यवस्था गाउँपालिकाबाटै पहल गरिनेछ।
५. घरेलु महिला हिंसा न्युनिकरणको लागि महिला विकास शाखा मार्फत जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
६. महिलाहरूलाई उद्यमशिल बनाउन आवश्यक शिप तथा तालिमहरू प्रदान गरिनेछ। र व्यावसाय संचालन गर्न आवश्यक पुँजीको व्यावस्था गराईदिईनेछ।
७. महिलाहरूलाई हरेक बिकास निर्माण, नीति निर्माणको कार्य तथा हरेक क्षेत्रहरूमा अनिवार्य अर्थपूर्ण सहभागिता गराईनेछ।
८. बालवालिकाहरूलाई योजना छनोट, नीति निर्माण र निर्णय निर्माणमा अर्थपूर्ण सहभागिता गराईनेछ।
९. प्रत्येक विद्यालयमा बालक्लव गठन गरि सक्रिय बनाईनेछ।
१०. गाउँपालिका स्तरीय एक बालक्लव गठन गरि समाजमा रहेका बिकृतिहरू जस्तै: बालबिवाह, लागूपदार्थ दुर्व्यशनी, बाल श्रमशोषण, घरेलु हिंसा, बालविझ्याई रोक्न तथा न्युनिकरण गर्न परिचालन गरिनेछ।
११. बालवालिकामा नेतृत्व क्षमताको विकास गर्ने आवश्यक कार्यक्रम ल्याईनेछ।

१२. गरिब, अनाथ, असहाय बालबालिकाहरूको खोजी गरी संरक्षण सम्बर्धन सर्वाङ्गिक विकासको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।
१३. दलितहरूको परम्परागत पेशाको संरक्षण, सम्बर्धन तथा आधुनिकीकरणको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
१४. जातिय छुवाछुत तथा भेदभावलाई न्युनिकरण गर्न सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
१५. असाहय अभिवाक विहिन तथा आफ्नो हेरचाह आफै गर्न नसक्ने जेष्ठनागरीकहरूको यस वर्ष बिबरण संकलन गरी आवश्यक संरक्षण सम्बर्धन गरिनेछ।
१६. राज्यले सहयोग नगरेका अपांग व्यक्तिहरूलाई गाउँकार्यपालिकाले स्वीकृत गरेको आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराईनेछ।

४. खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति:

१. यस गाउँपालिकामा संचालित पुर्व खानेपानी योजनाहरू प्राथमिकताको साथ सम्पन्न गरिनेछ।
२. यस गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण खानेपानी मुहानहरूको बिबरण संकलन गरी मुहान संरक्षण गरिनेछ।
३. खानेपानी आयोजना छनोट गर्दा बढी भन्दा बढी श्रमदान जुट्न सक्ने खानेपानी आयोजनाहरूलाई छनोट गरिनेछ।
४. सबै नागरिकको घर-घरमा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गरिनेछ।
५. खानेपानीको क्षेत्रमा काम गर्ने सरकारी गैहसरकारी तथा अन्य संघ सस्थाहरू संग सहकार्य गरि खानेपानीको आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।
६. यस गाउँपालिकालाई प्लास्टिक मुक्त गाउँपालिका बनाउन आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
७. नसड्ने फोहोरमैलाहरूलाई व्यवस्थापन गर्न डम्पिङ साईडको व्यवस्था गरिनेछ।

बिद्युत तथा उर्जा सम्बन्धी नीति:

१. यस गाउँपालिकामा रहेका निर्माणाधीन लघु जलविद्युत परियोजनाहरूलाई आवश्यकताका आधारमा अनुदान दिई समयमै कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
२. यस गाउँपालिका भित्र रहेका अति विपन्न गरिब जनतारुलाई बिजुलीको पहुंचमा ल्याईनेछ ।
३. हाल संचालित लघु जलविद्युत आयोजनाहरूको उत्पादन क्षमता बृद्धी गरि जलविद्युतको अधिकतम उपभोग गरिनेछ ।
४. जलविद्युतको पहुंचबाट बाहिर रहेका अति विपन्न तथा दलित परिवारलाई उर्जाको पहुंच पुर्याउन सौर्यउर्जा उपलब्ध गराउन अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

पर्यटन सम्बन्धी नीति:

१. मैवाखोला गाउँपालिका भित्र रहेका सबै पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान गरि बिस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन तथा स्थलगत सर्भे गरि एकिकृत डिजाईन तयार गरिनेछ ।
२. यस गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण, सम्बर्धन गरि पर्यटन प्रवर्धनको लागि विभिन्न माध्यमबाट प्रचारप्रसार गरिनेछ ।
३. पर्यटकीय स्थल जलजले-मिल्के, तीनजुरेलाई आकर्षक पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गर्नको लागि सम्बन्धित छिमेकी जिल्लाका गाउँपालिका तथा नगरपालिका संग आवश्यक समन्वय गरि योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
४. पर्यटन प्रवर्धनको लागि यस गाउँपालिका भित्र संचालनमा रहेका होमस्टेहरूलाई आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रूपमा विकास गर्नको लागि होमस्टे संचालकहरूको व्यवस्थापकीय कौशल अभिवृद्धी गर्ने उद्देश्यले अध्ययन, भ्रमण, तालिम,सेमिनार गोष्ठीको लागि आवश्क योजना, कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

सरकारी तथा गैरसरकारी सघ संस्था सम्बन्धी नीति:

१. यस मैवाखोला गाउँपालिका क्षेत्रमा आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाएका गैर सरकारी सघ संस्थाहरूको कार्यक्रम , बजेट, समय तालिका, कार्यक्रमको औचित्य, प्रभाव, अवसर, लाभान्वित क्षेत्रसमेतको विश्लेषण र मूल्यङ्कन गरेर मात्र राय सहित स्विकृती दिईनेछ । साथै गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयले प्रस्तावित कार्यक्रमको क्षेत्र परिवर्तन गर्न सक्नेछ ।

र गाउँकार्यपालिकाको कार्यलयमा एक गैरसरकारी संघ सस्था अनुगमन ईकाईगठन गरि अनुगमन कर्णलाई प्रभावकारी बानईनेछ।

बन वातावरण संरक्षण तथा हरियाली प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति:

१. उच्च पहिरोको जोखिममा रहेका क्षेत्रहरूलाई वायो ईन्जिन्यरिड विधीको प्रयोग गरि वाढी पहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट जोगाउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।

संगठन संरचना दर्बन्दी र कार्यविवरण तथा सुशासन र सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति:

१. यस गाउँपालिकामा चाहिने जनशक्ती छनौट गर्दा समावेशी सिद्धान्तको आधारमा यसै गाउँपालिकाको जनतालाई उच्च प्राथमिकता दिईने नीति ल्याईनेछ।
२. संघिय तथा प्रादेशिक सरकारको अनुदानमा प्राप्त हुने योजना, परियोजना तथा जिल्ला समन्वय समितिबाट समायोजन भई आउने विभिन्न दरवन्दिका कर्मचारीहरूको यथोचित परिचालन गर्ने नीति अबलम्बन गर्नुका साथै उक्त पदहरूको कर्णवोझ, कार्यपद्धती र कर्मचारीहरूको आवश्यकता लगायतका बिषयहरू अध्ययन गरि दरवन्दीमा हेरफेर तथा कटौती गर्दै जाने र स्वर्णिम विदाई गर्ने सहितको मानव संसाधन व्यवस्थापन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ।
३. गाउँकार्यपालिका र वडा कार्यलयहरूको दरवन्दी संरचना संघीय सरकार र प्रादेशिक सरकारसंग संगठन र विकास सम्बन्धी आवश्यक समन्वय, परामर्श र साझेदारी गरि सोहि अनुरूप पदपुर्ति समायोजन, दर्बन्दी सृजना, सरुवा,बुवा तथा वृतिविकास प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ।
४. गाउँपालिका स्थित सार्वजनिक निकायहरूमा सम्पादन हुने सेवाप्रवाह तथा काम कारवाहिको उचित मूल्यडकन गरि पूरस्कार तथा दण्डको व्यवस्था गरिनेछ।
५. गाउँपालिका स्तरमा एकिकृत सेवा केन्द्रको अवधारणलाई सेवा प्रवाहमा जोड्न सकिने सम्भाव्यताको अध्ययन गरि उचित कार्यक्रम तय गरिनेछ।

सडक,भौतिक योजना र पुर्वाधार विकास तथा वस्ती विकास र भवन निर्माण सम्बन्धी नीति:

१. सबै वडाबाट गाउँपालिका केन्द्रमा आउने मोटर बाटोहरूको स्तरोन्नती गरिनेछ।
२. यस गाउँपालिका भित्र रणनीतिक महत्वको बाटो छनोट गरि सो बाटोलाई नाली काट्ने, ग्राभेल गर्न तथा पक्की बाटो बनाउनको लागि माथिल्लो निकायको आवश्यक सहयोगको लागि पहल गरिनेछ।
३. गाउँपालिका भित्र रहेका सबै मुख्य सडकहरू तथा शाखा बाटोहरू लाई बाह्र महिना चल्ने बनाउनको लागि नाली काट्ने, ग्राभेल गर्ने, ह्याम पाईप लगाउने जोखिमयुक्त ठाँउमा तारजाली सहितको पर्खाल लगाउने कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ।
४. यस गाउँपालिका भित्र संचालन गरिने सम्पूर्ण निर्माण कार्यहरू प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययनपछि मात्र संचालन गरिनेछ।
५. श्रमदान बढी जुट्ने सडक तथा भौतिक योजनाहरूलाई बढि प्राथमिकता दिईनेछ।
६. प्रत्येक वडाको केन्द्र आसपासमा सहरी संरचना निर्माण गर्न प्राथमिकताको आधारमा विस्तृत अध्ययन गराईनेछ।
७. खाद्यन्न उत्पादन हुने स्थानहरूमा प्लटीड तथा भवन निर्माण कार्यलाई निरुत्साहित गर्ने क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ।
८. गाउँपालिका भरिका अतिक्रमित जग्गाहरू पुर्णरूपमा गाउँपालिकाको मातहतमा ल्याई उपयोग नभएका सार्वजनिक जग्गाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरि सोहि अनुरूप योजना छनोट गरि आयआर्जनमा टेवा पुर्‍याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
९. भुकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धि आधारभुत तालिमको व्यवस्था गाउँपालिकाले व्यवस्थापन गरिनेछ।
१०. आउदो ५ वर्ष भित्र गाउँपालिका भित्रका मुख्य सडकहरूलाई ग्राभेल गरि कालोपत्रे गर्न यसै बर्षदिखि कार्य आरम्भ गरिनेछ।